

P9_TA(2022)0142

Europolin toimivaltuuksien vahvistaminen: yhteistyö yksityisten osapuolten kanssa, henkilötietojen käsittely ja tuki tutkimukselle *I**

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 4. toukokuuta 2022 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2016/794 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse Europolin yhteistyöstä yksityisten osapuolten kanssa, rikostutkintaa tukevasta Europolin suorittamasta henkilötietojen käsittelystä sekä Europolin roolista tutkimuksessa ja innovoinnissa (COM(2020)0796 – C9-0401/2020 – 2020/0349(COD))

(Tavallinen lainsäätämismenettely: ensimmäinen käsittely)

(2022/C 465/23)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2020)0796),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 88 artiklan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C9-0401/2020),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,
 - ottaa huomioon asiasta vastaavan valiokunnan työjärjestyksen 74 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksymän alustavan sopimuksen sekä neuvoston edustajan 11. helmikuuta 2022 päivätyllä kirjeellä antaman sitoumuksen hyväksyä Euroopan parlamentin kanta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 59 artiklan,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A9-0290/2021),
1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;
 2. panee merkille tämän päätöslauselman liitteenä olevat komission lausumat, jotka julkaistaan Euroopan unionin virallisen lehden C-sarjassa,
 3. panee merkille tämän päätöslauselman liitteenä olevan neuvoston lausuman, joka julkaistaan Euroopan unionin virallisen lehden C-sarjassa;
 4. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;
 5. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

Keskiviikko 4. toukokuuta 2022

P9_TC1-COD(2020)0349

Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 4. toukokuuta 2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/... antamiseksi asetuksen (EU) 2016/794 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse Europolin yhteistyöstä yksityisten osapuolten kanssa, Europolin suorittamasta henkilötietojen käsittelystä rikostutkintojen tukemiseksi sekä Europolin roolista tutkimuksessa ja innovoinnissa

(Euroopan parlamentin ja neuvoston päästyä sopimukseen parlamentin kanta vastaa lopullista säädöstä, asetusta (EU) 2022/991.)

LAINSAÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAN LIITE**Komission lausumat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2022/991 ⁽¹⁾****Komission lausuma sellaisen Europolin käyttöön tarkoitetun mekanismin toteuttamisesta, jolla tämä voi ehdottaa kuulutusten tekemistä Schengenin tietojärjestelmässä**

Komissio toteuttaa asetuksen (EU) 2016/794 68 artiklan 3 kohdan mukaisesti arvioinnin kolmen vuoden kuluttua tämän asetuksen, jolla muutetaan asetusta (EU) 2016/794, voimaantulosta. Osana tätä arviointia komissio raportoi asetuksen (EU) 2016/794 4 artiklan 1 kohdan r alakohdassa vahvistetun uuden mekanismin operatiivisesta vaikutuksesta. Tämän mekanismin puitteissa Europol voi ehdottaa jäsenvaltioille, kolmansilta mailta tai kansainvälisiltä organisaatioilta saamiensa tietojen perusteella, että nämä tallentaisivat järjestelmään unionin edun mukaisia kuulutuksia, jotka sisältävät tietoja terrorismiin tai vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen osallistuvista henkilöistä. Komissio toteuttaa tämän arvioinnin niiden kertomusten perusteella, jotka Europol toimittaa Schengenin tietojärjestelmään esitetyistä kuulutuksista koskevista ehdotuksista ja jäsenvaltioiden tämän jälkeen Schengenin tietojärjestelmään lisäämistä kuulutuksista.

Komission lausuma Europolin ja Euroopan syyttäjänviraston suhteista

Komissio katsoo, että Europolin ja Euroopan syyttäjänviraston, jäljempänä "EPPO", suhteita koskevat säännökset, sellaisina kuin ne ovat vahvistettuina asetuksen (EU) 2016/794 20 a artiklassa, eivät voi rajoittaa neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939 24 artiklan 1 kohdasta johtuvia Europolille asetettuja velvoitteita, ja sen vuoksi niitä on tulkittava ja sovellettava viimeksi mainitun artiklan mukaisesti.

Komissio lausuma Europolin yhteistyötä kolmansien maiden kanssa koskevista säännöksistä

Europolin yhteistyötä kolmansien maiden kanssa koskevien sääntöjen osalta komissio toteaa, että henkilötietojen siirtäminen Europolista kolmanteen maahan "oikeudellisesti sitovan välineen" perusteella edellyttää perussopimuksen 218 artiklan mukaista kansainvälistä sopimusta, kuten asetuksen (EU) 2016/794 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa jo säädetään. Komissio toteaa myös, että Europolista kolmanteen maahan, asianmukaisten suojoitosten arvioinnin perusteella tehtävän henkilötietojen siirron on täytettävä Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetut vaatimukset ⁽²⁾, mikä edellyttää Europolilta, että se toteaa kolmannen maan tietosuojan tason takaavan olennaisilta osin tietosuojan vastaavuuden. Tällaiseen arviointiin perustuvien tiedonsiirtojen salliminen ilman etukäteen saatua asetuksen (EU) 2016/794 25 artiklan 6 kohdan mukaista Euroopan tietosuojavaltuutetun hyväksyntää aiheuttaa riskejä siitä, että Euroopan tietosuojavaltuutettu ryhtyy myöhemmin toimiin tietosuojatakeiden erilaisen arvioinnin nojalla, mikä voisi siten vaikuttaa kielteisesti lainvalvontayhteistyöhön.

Komission lausuma Europolin ja Interpolin yhteistyön vahvistamisesta

Komissio muistuttaa, että Europolin ja Kansainvälisen rikospoliisijärjestön (ICPO — Interpol) välillä yhteistyösopimuksesta parhaillaan käytävissä neuvotteluissa komissio pyrkii neuvoston antamien neuvotteluohjeiden ⁽³⁾ mukaisesti vahvistamaan Europolin ja Interpolin yhteistyötä ottaen huomioon terrorismin sekä rajatylittävän ja kansainvälisen vakavan järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa tapahtuneen viimeaikaisen kehityksen sekä nykyiset operatiiviset tarpeet ja Europolin toimeksiannon. Komissio pyrkii varmistamaan neuvoston antamien neuvotteluohjeiden ⁽⁴⁾ mukaisesti, että sopimus tarjoaa oikeusperustan, jonka nojalla Europolille annetaan pääsy asiaankuuluviin Interpolin tietokantoihin tehtäviensä suorittamista varten.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2022/991, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2022, asetuksen (EU) 2016/794 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse Europolin yhteistyöstä yksityisten osapuolten kanssa, Europolin suorittamasta henkilötietojen käsittelystä rikostutkintojen tukemiseksi sekä Europolin roolista tutkimuksessa ja innovoinnissa (EUVL L 169, 27.6.2022, s. 1).

⁽²⁾ Lausunto 1/15, 1/15 EU:n ja Kanadan välinen PNR-sopimus, EU:C:2017:592 (26.7.2017); tuomio 6. lokakuuta 2015, *Schrems*, C-362/14, EU:C:2015:650; tuomio 16. heinäkuuta 2020, C-311/18, *Schrems II*, EU:C:2020:559.

⁽³⁾ Neuvoston päätös (EU) 2021/1312, annettu 19 päivänä heinäkuuta 2021, luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Euroopan unionin ja Kansainvälisen rikospoliisijärjestön (ICPO – INTERPOL) välisestä yhteistyösopimuksesta.

⁽⁴⁾ Neuvoston päätös (EU) 2021/1312, annettu 19 päivänä heinäkuuta 2021, luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Euroopan unionin ja Kansainvälisen rikospoliisijärjestön (ICPO – INTERPOL) välisestä yhteistyösopimuksesta.

Keskiviikko 4. toukokuuta 2022**Neuvoston lausuma Interpolin julkaisemista kansainvälisistä etsintäkuulutuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/991⁽⁵⁾ antamisen yhteydessä**

EU:n ja Interpolin välisen jatkuvan yhteistyön puitteissa neuvosto panee tyytyväisenä merkille Interpolin edistymisen sellaisten sisäisten mekanismien perustamisessa, joiden avulla arvioidaan ennen kansainvälisten etsintäkuulutusten julkaisemista ja levittämistä, onko Interpolin perussääntöä mahdollisesti rikottu. Jäsenvaltiot tukevat edelleen Interpolia näissä pyrkimyksissä ja ovat tyytyväisiä siihen, että Interpolin edustaja tiedotti neuvostolle työryhmätasolla Interpolin toteuttamista toimista, joilla pyritään estämään kansainvälisten etsintäkuulutusten väärinkäyttö poliittisista syistä tai ihmisoikeusloukkaustarkoituksessa, ja kehottavat jatkamaan säännöllistä keskustelua asiasta Interpolin ja sen kansallisten keskustoimistojen välillä tietoisuuden lisäämiseksi toimista, joita jäsenvaltioiden on toteutettava yhteistyössä Interpolin kanssa. Neuvosto tukee edelleen Interpolia tietojen laatua ja vaatimustenmukaisuutta koskevien Interpolin nykyisten standardien ja menettelyjen edistämiseksi ja pyytää Interpolia säännöllisesti tiedottamaan asiasta neuvostolle työryhmätasolla.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/991, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2022, asetuksen (EU) 2016/794 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse Europolin yhteistyöstä yksityisten osapuolten kanssa, Europolin suorittamasta henkilötietojen käsittelystä rikostutkintojen tukemiseksi sekä Europolin roolista tutkimuksessa ja innovoinnissa (EUVL L 169, 27.6.2022, s. 1).